

Seminarium Hamsunowskie

LECH SOKÓŁ

W dniu 22 listopada 2002 r. odbyło się w Instytucie Sztuki PAN spotkanie poświęcone Hamsunowi, zatytułowane *Knut Hamsun (1859-1952) w 50. rocznicę śmierci*, zorganizowane przez Pracownię Kultury Skandynawskiej Zakładu Antropologii Kultury, Filmu i Sztuki Audiowizualnej.

Pracownia istnieje formalnie od 1 stycznia 2002 r., ale poprzedzał ją twór, który powołałem i nazwałem Seminarium Nordyckie, którego istnienie sięga roku 1997. Piszę o owym Seminarium „twór”, ponieważ działało bez budżetu, bez ściślejszych ram formalnych i skupiało nieliczne grono osób entuzjastujących się kulturą Skandynawii, głównie jej literaturą i teatrem, ale także sztukami plastycznymi, filmem i muzyką. Instytut udzielał gościny i był miejscem spotkania uczestników z Gdańska i Krakowa, sporadycznie z Poznania, oraz – oczywiście – z Warszawy. W Warszawie nie ma Skandynawistyki i Seminarium Nordyckie pełniło także funkcje zastępcze.

Dzięki oparciu, jakie mieliśmy w Instytucie Sztuki i przy jego pomocy finansowej, bardzo niewielkiej, ale ważnej, gdyż pozwoliła znaleźć grunt pod nogami i poszukiwać sponsorów, przy wsparciu Uniwersytetu Gdańskiego, który płacił delegacje uczestnikom, udało się nam jednak czegoś dokonać.

Na początku spotykaliśmy się, by wymienić poglądy, posłuchać własnych referatów, ale rychło wypłynęliśmy na szersze wody. Jeszcze w czasie, kiedy pracowałem w Norwegii (1991-1996), nawiązałem stosowne kontakty i wiosną 1998 pojechaliśmy w grupie kilku osób na konferencję polsko-norweską do Oslo, sponsorowaną przez Norweską Akademię Nauk, zatytułowaną *Norwegian Literature in Poland: from Ibsen to Vesaas*. Referat na niej wygłosili ks. prof. Marian Lewko i dr Elżbieta Wojciechowska-Dołowicz, których niestety nie ma już między żywymi (referat dr Wojciechowskiej-Dołowicz, napisany piękną norwęzczyzną, został jedynie odczytany), dr Dariusz Czaja i piszący te słowa oraz Norwegowie, spośród których pragnę wymienić prof. Ole Michaela Selberga i Jana Brodala. Patronował nam, z wielką życzliwością, prof. Leif Machle, zostaliśmy także podjęci obiadem przez kierownictwo Akademii.

W roku 1999, w 150. rocznicę urodzin Strindberga, jemu poświęciliśmy nasze wysiłki, organizując sympozjum w Warszawie, z udziałem dra Piotra Bukowskiego, jedyne go wiernego nam krakowianina. Ks. Lewko zaprosił mnie także do Lublina, gdzie zorganizował konferencję strindbergowską w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, miałem też oddzielny wykład na zakończenie Dni Szwedzkich w Warszawie, w Instytucie Sztuki. W roku 2000 poświęciliśmy nasze wysiłki Ludvigowi Holbergowi (1684-1754) z udziałem koleżanek i kolegów z Gdańska: dr Marii Sibińskiej i lektora języka norweskiego Ove Bergersena.

Gdańszczanie są najaktywniejsi ze wszystkich gości; oprócz Marii i Ove, odwiedzili nas i propagowali nasze działania prof. Zenon Ciesielski i prof. Karol Toeplitz, śp. dr hab. Andrzej Chojecki, prof. Hieronim Chojnacki, a ostatnio zainteresował się naszymi działaniami dr Jrgen Veisland. W Gdańsku bywałem na wykładach i spotkaniach, wziąłem też udział w niezapomnianych dniach kultury lapońskiej, zorganizowanych przez Marię Sibińską.

Dotykaliśmy, jak widać, różnych tematów; o sztuce skandynawskiej mówiła nam doc. dr hab. Irena Dżurkowska-Kossowska, o muzyce dr Ewa Dahlig-Turek, o filmie prof. Tadeusz Szczepański. W najbliższej przyszłości, to jest w przyszłym roku, pora będzie bliżej zająć się Ibsenem, nie rezygnując z innych tematów.

Tegoroczne sympozjum, poświęcone Hamsunowi, prowadziła dr Ewa Dahlig-Turek, a gośćmi byli wybitni profesorowie norwescy, Knut Brynhildsvoll, specjalista od Ibsena, wielbiciel Hamsuna, któremu poświęcił książkę napisaną po niemiecku oraz prof. Øystein Rottem, autor wielu publikacji o współczesnej literaturze norweskiej, znakomity znawca Hamsuna. Jego kolejna książka poświęcona twórcy *Głodu* ukazała się tej jesieni, pod tytułem łatwo zrozumiałym: *Hamsun og fantasiens triumf* (Gyldendal Norsk Forlag, Oslo). Ich referaty w przekładzie na polski drukujemy poniżej. Ponadto referaty wygłosili: Anna Marciniakówna, znakomita tłumaczka m. in. Hamsuna na język polski, której wydanie 10 tomów dzieł Hamsuna w wydawnictwie Świat Literacki przekroczyło właśnie półmetek. Przygotowuje ona także przekład na polski wyboru jego korespondencji i jej charakterystyce poświęciła swoje wystąpienie.

Wreszcie piszący te słowa organizator sympozjum przedstawił referat pt. *Przyczynki do fenomenologii procesu twórczego: Rimbaud – Hamsun – Strindberg*.

LECH SOKÓŁ